

П. Г. Удхаус

Дебютът на Билсън
Тупалката

Установил съм, че с течение на времето все по-трудно си припомням точните обстоятелства, при които за пръв път съм се запознал с този или онзи човек, тъй като по принцип никога не съм бил щастлив собственик на подобна услужлива памет, с която човек се сдобива, ако се запише за кореспондентските курсове, така широко рекламирани по вестниците. Въпреки това мога да заявя без капчица съмнение или колебание, че индивидът, станал впоследствие известен като Билсън Тупалката, нахлу в живота ми в четири и половина, събота следобед на десети септември, два дни след моя двадесет и седми рожден ден. Първото впечатление от вида му беше така разтърсващо, че накара събитията да се запечатат като фотографски образ в плаките на ума ми, за разлика от по-скорошни събития, които отдавна вече са избледнели безвъзвратно. Нашата среща беше не само драматична и стряскаща, тя изигра ролята на финалния нокаутиращ удар на жестоката Съдба и захлопна капака на житейските превратности.

Цяла седмица всичко в живота ми вървеше накриво. Беше се наложило да посетя куп неприятни роднини в провинцията, като на всичко отгоре през цялото време не престана да вали. Имаше семейни молитви преди закуска и игра на карти след вечеря. На връщане към Лондон купето ми беше пълно с бебета, влакът спираше на всяка керемидка, а аз нямах нищо за ядене освен кесия кифлички със стафиди. И когато накрая влязох в квартирата си на Ибъри стрийт и потърсих успокояващата празнота на моята всекидневна, първото нещо, което видях след като отворих вратата, беше огромен червенокос мъжага, проснат върху собственото ми канапе.

Той не помръдна, защото спеше; а най-достоверното свидетелство за впечатлението, което ми направи неговата внушителна фигура, бе решителното ми нежелание да го събудя. Канапето беше малко и господинът преливаше нъв всички посоки. От пръв поглед си личеше, че носът му е бил чупен, а челюстта му точ в точ повтаряше челюстите на десетките герои от филми за Дивия запад, които първо бият, а после питат. Едната му ръка беше под главата, а другата, увиснала към пода, изглеждаше като повесена на кука говежда плешка. Представа нямах какво прави в моята всекидневна това страшилище, но колкото и силно да ми се искаше да разбера, нямах никакво намерение да търся информация от първа ръка. У него имаше нещо, което подсказваше, че е от онези мъже, които са доста раздражителни при събуждането си. Изнизах се навън и тихо се прокраднах към долния етаж, за да разпитам Бауълс, моя хазаин.

– Сър? – отзова се на повикването ми Бауълс със звучния глас на

бивш иконом, като изникна от вътрешността на жилището си, съпроводен от богатия аромат на печена треска с масло.

– В стаята ми има някой – прошепнах аз.

– Това трябва да е мистър Ъкридж, сър.

– Нищо подобно – рязко отговорих аз. Рядко имам смелостта да противореча на Бауълс, но неговото твърдение беше толкова прибързано и неточно, че няхах намерение да позволя да му се размине. – Има някакъв огромен червенокос мъж.

– Приятелят на мистър Ъкридж, сър. Той дойде при мистър Ъкридж тук вчера.

– Как така дошъл тук при мистър Ъкридж вчера?

– Мистър Ъкридж се пренесе тук за периода на вашето отсъствие, сър, вечерта след като заминахте. Предположих, че с ваше одобрение. Каза, ако не ме лъже паметта, „че всичко ще бъде наред“.

По една или друга причина, която така и не бях успял да си обясня, отношението на Бауълс към Ъкридж от първата им среща насам беше като на снизходителен баща към любим син. И сега ме остави с впечатлението, че ме поздравява за наличието на такъв приятел, който пристига и в мое отсъствие се намърдва в квартирата ми.

– Желаете ли още нещо, сър? – попита Бауълс, като хвърли изпълнен с копнеж поглед през рамо. Изглежда не беше склонен да се отлъчва твърде дълго от печената треска с масло.

– Не – отвърнах аз. – Ъ-ъ-ъ... не. Кога очакваш да се върне мистър Ъкридж?

– Мистър Ъкридж ме уведоми, че ще се върне за вечеря, сър. Ако не е променил плановете си, сега трябва да е на дневно представление в Гейети тиътър.

Стигнах до Гейети точно когато публиката беше започнала да се разотива. Застанах в очакване на Странд и след малко бях възнаграден с гледката на жълта мушама, пробиваща си път през тълпата.

– Здравсти, момко! – сърдечно ме поздрави Стенли Федърстоунхо Ъкридж. – Кога се върна? Слушай, искам да запомниш тази мелодия, за да ми я изтананикаш утре, когато със сигурност ще съм я забравил. Слушай сега. – Той се закотви здраво сред надигацията се прилив от пешеходци и като затвори очи и вдигна брадичка, започна да пее като някой тиролец със силен и мрачен тенор. – Тъмти-тъмти-тъмти-тъм, тън тън тън – завърши той. – А сега, стари ми друже, можеш да ме водиш отсрещна в Коул хоул за глътка силно питие. Как прекара?

– Няма значение как съм прекарал. Кой е онзи тип, дето си го

замъкнал в квартирата ми?

– Червенокосият мъж?

– Боже мой! Дори и ти с твоето безгранично нахалство не би ми натресъл повече от един!

Ъкридж ме изгледа огорчено.

– Този тон не ми харесва – каза той, докато ме водеше надолу по стъпалата на Коул хоул. – Дявол да го вземе, твоето държане ме наранява, стари друже. Никога не съм си мислил, че ще имаш нещо против най-добрият ти приятел да положи глава на твоята възглавница.

– Нямам нищо против твоята глава. Но когато главите се умножат...

– Поръчай два портвайна, момко – каза Ъкридж, – и ще ти обясня всичко. През цялото време си мислех, че ще искаш да знаеш. Значи така – продължи той, когато портвайнът пристигна. – Този тип ще ми донесе цяло състояние.

– Е, а не може ли да го направи на някое друго място, а не в моята всекидневна?

– Старче, ти ме познаваш – каза Ъкридж, като отпи щедра глътка. – Энергичен, буден, прозорлив. Умът ми не знае миг покой. Винаги ми хрумват идеи – *бинг* – като светкавица. Онзи ден бях в една кръчма в Челси, похапвах си хляб със сирене, когато се появи някакъв тип, отрупан със скъпоценни камъни. Отрупан, можеш да ми вярваш. Пръстени от край до край по ръцете, а от иглата му за вратовръзка можеш да си запалиш пурата. Поразпитах тук-там и разбрах, че бил мениджъра на Тод Бингъм.

– Кой е Тод Бингъм?

– Скъпи ми стари синко, сигурно си чувал за Тод Бингъм. Новият шампион в средна категория. Победи Алф Палмър за шампионския пояс преди няколко седмици. А този тип, един от най-богатите, които съм виждал, бил неговият мениджър. Предполагам, че взема към петдесет процента от всичко, което Тод изкарва, а знаеш какви пари дават за големите срещи в днешно време. Освен това има турнета из музикхоловете, филми и всичко останало. Е, не виждам причина, дори и в най-лошия случай, да не натрупам хиляди. Тази идея ми хрумна две секунди след като ми казаха кой бил този тип. А онова, което ме накара да помисля, че тук Съдбата има пръст, беше щастливата случайност, че тъкмо същата сутрин бях чул, че „Хайъсинт“ бил пристигнал.

Стори ми се, че моят приятел говори несвързано. Уморен от пътуването и огорчен от неканения гост в квартирата ми, неговият

неразбираем метод на разказване ме подразни.

– Не знам за какво говориш – изръмжах аз. – Какъв е този „Хайъсинт“? Пристигнал къде?

– Я се стегни, старче – каза Ъкридж с вид на човек, който се опитва да бъде търпелив с малоумно дете. – Нали помниш „Хайъсинт“, парахода, с който предприех моето пътуване преди няколко години. Много пъти съм ти разказвал най-подробно за „Хайъсинт“. Та „Хайъсинт“ пристигна в Лондон вечерта преди да срещна онзи богат тип, а аз още на другия ден ходих до пристанището да си поговоря с момчетата. Типът, когото си заварил в квартирата си, е един от огнярите. Много свестен човек. Не приказва много, но има златно сърце. И в момента, в който ми обясниха кой бил онзи тип със скъпоценните камъни, ме осени като гръм от ясно небе идеята, че ако само успея да склоня този човек, Билсън, да се заеме сериозно с боксиране, като, разбира се, аз му бъда мениджър, състоянието ми е в кърпа вързано. Билсън е човекът, който е измислил юмручния бой.

– Личи му.

– Разкошен човек – ще го харесаш.

– И още как! Реших, че ще го харесам, още като го видях.

– Никога не си търси повод за кавга, разбираш ли – всъщност, трябва страшно много да го подразнят, за да покаже най-доброто, на което е способен; но започне ли веднъж – божичко! Виждал съм как този тип опразни цял нар в Марсилия. Бар, претъпкан с моряци и пожарникари, всеки един способен да повали вол с един удар. Шестима бяха там и не спираха да удрят Билсън с всичката сила и охота, които притежаваха, а той просто ги изхвърли и продължи да си върши работата. Този човек е роден шампион, момко, истински шампион. И с брадва не можеш да го повалиш, а всеки път, когато той удари някого, погребалните агенти наоколо се скупчват и започват да наддават за трупа. И най-учудващият късмет е, че той си търсеше работа на брега. Изглежда се е влюбил в една от сервитьорките от „Краун“ в Кенингтън. Но не – каза Ъкридж, за да предотврати всякакви недоразумения – онази кривогледата. Другата, Флоси. Русокосото момиче.

– Не познавам сервитьорките от „Краун“ в Кенингтън – казах аз.

– Приятни момичета – бащински отбеляза Ъкридж. – И, както разбираш, всичко се нареди. Интересите на двама ни съвпаднаха. Добрият стар Билсън не е кой знае колко интелигентен, но след около час и нещо успях да го накарам да проумее. След това съставихме и договора. Аз ще получавам петдесет процента от всички приходи като негов

мениджър, ще му уреждам срещи и ще се грижа за него.

– И грижите за него включват да му подпъхваш завивката на моето канапе и да го приспиваш с песен?

– Ти продължаваш да си знаеш своето, момко, но това не е най-градивното поведение. Човек би си помислил, че сме замърсили проклетата ти стая.

– Е, трябва да признаеш, че присъствието на този бъдещ шампион в дома ми ще попретрупа малко обстановката.

– Не се тревожи за това, старче – успокоително заяви Ъкридж. – Утре се изнасяме в „Уайт харт“ в Барнс, за да започнем тренировките. Уредил съм на Билсън мач в един от предварителните кръгове в „Уандърлънд“ точно след две седмици.

– Нима? – казах аз, впечатлен от тази предприемчивост. – Как успя?

– Просто го взех с мен и го показах на управата. Те направо му насочиха. Нали виждаш, видът на този момък говори сам за себе си. Слава Богу, всичко това се случи, когато имах скътана някоя и друга лира. Извадих голям късмет, че случайно срещнах Джордж Тапър точно когато му бяха съобщили, че ще го правят заместник-министър или нещо от сорта – не мога да си спомня подробностите, но е нещо, с което награждават тези типове от Външно министерство, когато покажат усърдие – и Тапи се раздели с една десетачка без да гъкне. Изглеждаше малко нещо замаян. Сега си мисля, че можех да му измъкна двайсетачка, ако бях запазил присъствие на духа или ми беше дошло на ума. Все пак – заяви Ъкридж с мъжествено примирение, което му правеше чест, – вече нищо не може да се направи и ще трябва да се справя с десетачка. Единственото нещо, което ме притеснява в момента, е как да нарека Билсън.

– Да, аз бих внимавал как ще наричам човек като него.

– Искам да кажа, под какво име да се бие?

– Защо не под неговото собствено?

– Родителите му, проклетите да са – мрачно отговори Ъкридж, – са го кръстили Уилбърфорс. Питам те, можеш ли да си представиш как ще реагира тълпата в „Уандърлънд“, ако им представят Уилбърфорс Билсън?

– Уили Билсън – предложих аз. – Доста елегантно.

Ъкридж обмисли сериозно предложението със сбърчени вежди, както подхожда на един мениджър.

– Твърде несериозно – произнесе се най-сетне той. – Може да е подходящо за някой от категория „петел“. Не, не ми харесва. Мислех си

за нещо от рода на Хикс Урагана или Ригс Скалотрошача.

– Не го прави – възпротивих се аз – или ще унищожиш кариерата му в зародиш. Няма нито един шампион с подобно измислено име. Боб Фитцимънс, Джек Джонсън, Джеймс Дж. Корбет, Джеймс Дж. Джефрис...

– Джеймс Дж. Билсън?

– Не става.

– Не мислиш ли – попита Ъкридж почти плахо, – че Уикс Риса може да свърши работата?

– Не познавам боксьор с животински прякор, който да се е бил в нещо повече от трирундова квалификационна среща.

– А какво ще кажеш за Билсън Тупалката?

– Спри дотук – казах аз. – Въпросът е решен. Билсън Тупалката е името, което ти трябва.

– Момко – каза Ъкридж, снишил глас, като се пресегна през масата и сграбчи ръката ми, – това е гениално. Направо гениално. Я поръчай още два портвайна, старче.

Направих го и двамата пихме до дъно за успеха на Тупалката.

Официалното ми запознаване с моя кръщелник се състоя, когато се върнахме на Ибъри стрийт. Колкото и голям да беше респектът ми към този мъж преди, той само засили високата ми оценка на изгледите за успеха, който го очакваше в избраната от него професия. Този път беше буден и пристъпваше тежко из стаята. Изправен, той изглеждаше още по-внушително, отколкото в легнало положение. Освен това при първата ни среща очите му бяха затворени, защото спеше. Сега те бяха отворени, зелени на цвят и с особен метален блясък. Вперени в мен, те ме накараха да изпитам чувството, че внимателно разглеждат тялото ми за подходящи за удари места. Онова, което бе предназначено за предразполагаща усмивка, ми се стори зловещо и язвително присвиване на устните. Като цяло, никога не бях срещал човек, създаден да превръща и най-свирепия надут самохвалко в убеден пацифист само с поглед, а когато си спомних разказа на Ъкридж за малката схватка в Марсилия и как половин дузина здрави и прави първокласни моряци са имали безразсъдството да влязат в схватка с този тип, бях изпълнен с патриотична гордост. В Британския търговски флот очевидно имаше свестни момчета, убеден бях аз. С корави сърца.

Вечерята след запознанството показва, че Тупалката е по-скоро човек с неизчерпаем апетит, отколкото сладкодумен събеседник. Дългите ръце му позволяваха да си взема сол, картофи, пипер и други продукти

от първа необходимост без да има нужда да моли за тях. По останалите теми той изглежда нямаше мнение, което да смята достойно за разискване. Силен мълчалив мъжага.

Че има и по-нежна страна на неговия характер ми стана ясно когато, след като изпуши една от моите пури и поговори за това и онова, Ъкридж излезе по една от онези загадъчни задачи, които не го оставяха на мира нито през деня, нито през нощта и ме остави насаме с моя гост. След половинчасово мълчание, нарушавано единствено от успокояващото клокочене на лулата му, бъдещият шампион ме изгледа смразяващо и проговори.

– Бил ли си някога влюбен, мистър?

Аз бях развълнуван и поласкан. Нещо в моя вид, казах си, нещо неясно, показващо ме като човек емоционален и отзивчив, се беше понавило на този мъжага и той се канеше да излее сърцето си в съкровена изповед. Да, казах аз, много пъти съм се влюбвал. Продължих да говоря за любовта като за благородно чувство, от което нито един мъж не трябва да се срамува. Говорих дълго и разпалено.

– Р-р-р! – изръмжа Билсън Тупалката.

После, сякаш дал си сметка, че си е позволил да разговаря прекалено свободно с един почти непознат човек, той отново потъна в мълчание, което наруши чак когато стана време за лягане. Каза „Лека нощ, мистър!“ и изчезна. Това беше разочароващо. Може би разговорът ни беше смислен, но аз хранех надежда да чуя нещо по-драматично, което би могло да прерасне в покъртително повествование, озаглавено „Душата на страховития звяр“ и да бъде продадено на някой редактор за онази значителна сума, от която винаги изпитваше въпиюща нужда моята кесия.

Ъкридж и неговото протеже отпътуваха на другата сутрин към Барнс и тъй като този крайречен курорт беше встрани от обичайния ми маршрут, повече не видях Тупалката до съдбоносната вечер в „Уандърлънд“. От време на време Ъкридж се отбиваше в квартирата ми да задигне малко пури и някой и друг чифт чорапи и в тези случаи винаги говореше с огромна увереност за перспективите на своя състезател. В началото, както изглежда, имало известна трудност, дължаща се на дълбоко вкоренената идея, че пресованият тютюн за дъвчене бил задължително попълнение към тренировките. Към края на първата седмица, обаче, доводите на здравия разум надделели и той се съгласил да откаже пушенето до своя дебют. След това съгласие Ъкридж беше на мнение, че победата му е в кърпа вързана и той изглеждаше в прекарсно

настроение, когато взе от мен пари назаем, за да плати пътя ни до онази станция на метрото, където се качва пътникът, желаещ да посети „Уандърлнд“ – тази Мека на бокса в Ийст Енд.

Тупалката ни беше изпреварил и когато пристигнахме, беше в съблекалнята, полугол и със зашеметяващ вид. Не бях предполагал, че е възможно някой човек да изглежда по-едър от мистър Билсън, когато беше облечен празнично за разходка по улиците, но по шорти и с боксови обувки той приличаше на по-големия си брат. Мускули, подобни на буксирните котвени въжета на някой презокеански параход, се виеха надолу по ръцете му и потръпваха край масивните му рамене. Слабоватият атлет, който излезе от стаята, когато влизахме, изглеждаше като джудже в сравнение с него.

– Това е момъкът – оповести мистър Билсън, като кимна с червеноската си глава след тази личност.

Досетихме се какво иска да каже – че другият е неговият противник и духът на убеденост, който ни беше обзел, значително нарасна. За този юноша едва ли имаше някаква надежда за успех там, където шестима избрани представители на Търговската флота се бяха провалили.

– Мислех си за него – каза Билсън Тупалката.

Аз приех, че тази непривична словоохотливост се дължи на известна нервност, естествена за подобен момент.

– Доста дертове е имал тоз момък – каза Тупалката.

Очевидният отговор беше, че тепърва му предстои да се сдобие с още доста такива, но преди някой от двамата ни да успее да отговори, един прегракнал глас обяви, че Подпийналия и Франта са приключили трирундовия си мач и рингът вече очаква нашия избраник. Ние побързахме да заемем местата си. Необходимостта да видим нашия човек в съблекалнята ни беше лишила от удоволствието да присъстваме на размяната на удари между Подпийналия и Франта, но аз останах с впечатление, че трудовият им процес трябва да е бил оживен и доста забавен, тъй като публиката беше в отлично настроение. Всички онези, които не бяха твърде заети да се тъпчат с желирани змиорки, бърбеха весело или подсвиркваха с пръсти на приятели в отдалечени части на залата. Щом мистър Билсън се качи на ринга в цялото великолепие на своята червена коса и подскачащи мускули, бърбенето прерасна в рев. Беше ясно, че „Уандърлнд“ от пръв поглед беше одобрил нашата Тупалка.

Публиката, която посещава „Уандърлнд“, е доста запозната с научната страна на боксирането. Пъргавите крака печелят нейното одобрение, а умелото извеждане на главата се посреща с многозначителни

ръкопляскания. Но онова, което тя цени най-високо е силното кроше. И само един поглед към Билсън ѝ беше достатъчен, за да разбере, че пред нея се е изправило живото олицетворение на Крошето. Те посрещнаха боксьорите с възторжен рев, след което се настаниха по местата си, за да се насладят на чистото удоволствие от наблюдението на техните близки, които щяха да се налагат здраво и дълго.

Ревът стихна.

Погледнах притеснено към Ъкридж. Това ли беше героят от Марсилия, мъжът, който изпразваше баровете и на когото погребалните агенти се подмазваха? Неуверен беше единствената дума, която можеше да опише нашия Билсън през този първи рунд. Той побутваше леко своя противник, прегръщаше го като брат и се тътреше из ринга като безвреден плужек.

– Какво му става? – попитах аз.

– Той винаги започва бавно – каза Ъкридж, но личеше, че е разтревожен. Пръстите му нервно си играеха с копчетата на мушамата. Съдията предупреждаваше Билсън Тупалката. Говореше му нещо като разочарован баща. Хората от по-евтините места в залата разярено крещяха: „Горчиво!“. В „Уандърлънд“ цареше смразяващ хлад. Първоначалният прекрасен ентузиазъм беше спаднал и звукът на гонга, който оповести края на рунда, беше посрещнат с критично дюдюкане. Когато мистър Билсън се оттегли в своя ъгъл, отвсякъде го възнаградиха с неприкрита враждебност.

С откриването на втория рунд мачът стана доста по-оживен. Нашата Тупалка продължаваше все така бездушно да се мотае по ринга, но противникът му се беше превърнал в друг човек. По време на първия рунд той изглеждаше малко нервен и изпълнен с опасения. Беше се държал така, сякаш смяташе, че не е благоразумно да дразни мистър Билсън. Сега обаче това нежелание за преки действия го беше напуснало. Докато вървеше към центъра на ринга, в поведението му личеше напереност, а щом стигна там, той отправи дълъг ляв мощен удар в носа на мистър Билсън. Удари го два пъти и мистър Билсън примигна два пъти като човек, който беше получил лоши новини от дома. Момъкът с многото дертове тръгна с рамото напред и стовари десния си юмрук право в ухото на Тупалката.

Всичко беше забравено и простено. Миг преди това публика единодушно беше настроена против Билсън. Сега те също тъй единодушни бяха за него. Защото тези удари, които, личеше си, не бяха го засегнали кой знае колко физически, бяха разбудили у него спортния дух, сякаш

някой беше развъртял кранчето на чешма. Те бяха пробудили в душата на мистър Билсън онази стръв за борба, която за всеобщо нещастие отсъстваше през първия рунд. За секунда, след като получи този удар по ухото, Тупалката остана неподвижен, стъпил здраво на краката си и очевидно изпаднал в дълбок размисъл. После, с вид на човек, който внезапно си е спомнил за важна среща, се спусна напред. Досуц като жива мелница той се нахвърли върху момъка с дервовете. Удари го тук, цапна го там. Нанесе сериозни телесни повреди по фасадата му. Всъщност направи с него всичко, което би могъл да стори един ограничаван от боксови ръкавици. След малко момъкът с дервовете се отпусна тежко върху страничните въжета, увесил замаяно глава, а целият му вид говореше, че му се иска да зареже всичко още в този миг. Оставаше Тупалката само да му нанесе последното кроше и стотици ентусиасти, наскочили прави, му подсказваха привлекателни места за него.

Но нашият представител отново изпадна в странна нерешителност. Докато всички присъстващи в залата изглежда знаеха правилната процедура и я описваха на разгорещен цветист английски, мистър Билсън очевидно беше обзет от съмнения. Той погледна неуверено противника си, а после въпросително съдията.

Съдията, който, както по всичко личеше, беше човек с притъпена чувствителност, не прояви никаква отзивчивост. Неговият девиз очевидно беше „Направи го веднага!“ Той беше бизнесмен и искаше клиентите му да получат добра стока срещу парите си. Затова подкани мистър Билсън да си свърши работата както трябва. Накрая мистър Билсън приближи своя противник и изтегли назад дясната си ръка. След като направи това, той отново погледна през рамо към съдията.

Това беше съдбоносна грешка. Мъжът с дервовете, може и да не беше в най-добрата си форма, но като повечето хора с неговата професия беше запазил известен запас от енергия въпреки сполетелите го наскоро злополуки. Още докато мистър Билсън обръщаше глава, той протегна към пода дясната си ръка, а после с едно последно усилие я вдигна с величествен замах към челюстта на противника си. След това, докато капризната публика с внезапна промяна на симпатиите го окуражаваше, заби лявата си ръка в стомаха на мистър Билсън, право в онова място, на което се намира третото копче на жилетката на един добре облечен мъж.

От всички човешки преживявания най-неприятното е да бъдеш ударен именно на това място. Билсън Тупалката се преви като повехнало цвете, приседна бавно и се просна на пода. Лежеше кротко по гръб,

разперил ръце като човек, който се носи по спокойна вода. Неговият работен ден беше приключил.

Над всеобщата гълчава от възбудени гласове на любители на спорта, които се опитваха да обяснят на съседите си как се бе случило всичко, се издигна див вопъл. Това беше гласът на Ъкридж, който оплакваше своя паднал в битката герой.

В единайсет и половина същата вечер, когато се приготвих да си лягам, една прегърбена фигура влезе в стаята ми. Аз безмълвно и съчувствено приготвих чаша скоч със сода и известно време никой от двамата ни не проговори.

– Как е бедният човечец – най-сетне попитах аз.

– Нищо му няма – равнодушно отговори Ъкридж. – Оставих го да се тъпче с риба и пържени картофи на една лавка.

– Не му провървя, да го проснат по този начин.

– Не му провървяло! – прогърмя Ъкридж, като отхвърли обзелата го летаргия със сила, свидетелстваща за дълбоко душевно страдание. – Какво искаш да кажеш с това „Не му провървяло“! Това беше просто проклето твърдоглавие. Дявол да го вземе, животът е много труден! Инвестирам огромни суми в този калтак, осигурявам му луксозен живот в продължение на две седмици без да искам в отплата нищо, освен да се качи на ринга и да нокаутира противника, което би могъл да стори за две минути, ако искаше, а той ме прецаква само и единствено защото другият тип му казал, че будувал цяла нощ, за да се грижи за жена си, която си изгорила ръката във фабриката за конфитюр. Проклета сантименталност!

– Прави му чест – възразих аз.

– Да бе!

– Добрите сърца – продължих да настоявам аз – струват повече от перска корона.

– На кого, по дяволите, е притрябвал боксьор с добро сърце? Каква полза, че този тип Билсън може да нокаутира слон, след като страда от тази проклетата мекушава сантименталност? Кой изобщо е чувал за сантиментален боксьор? Този дух не върши работа. Той не носи успех.

– Това, разбира се, е слабост – признах аз.

– Каква гаранция имам – продължи Ъкридж, – че ако отново вляза в огромни разходи и му уреда друг мач, той няма да се извърне и избърше предателска сълза в първия рунд, защото чул, че жената на противника

му имала враснал нокът на крака?

– Можеш да му организираш срещи само срещу ергени.

– Да, и първият ерген, с когото трябва да се бие, ще го придърпа в някой ъгъл и ще му каже, че леля му е болна от магарешка кашлица и нашият глупак ще въздъхне и ще протегне брадичка да го цапнат. Човек няма право да бъде червенокос, ако не се покаже достоен за това. И все пак – замислено каза Ъкридж – виждал съм този човек – беше в някаква зала за танци в Неапол – виждал съм го да се разправя поне с единайсет италианци едновременно. Тогаваш обаче един от тях заби седем сантиметров нож в крака му. На него, изглежда, му трябва нещо подобно, за да го амбицира.

– Не виждам как можеш да уредиш да го пронизват с нож преди всяка среща.

– Така е – скръбно отвърна Ъкридж.

– Какво смяташ да правиш в бъдеще с него? Имаш ли някакви планове?

– Нищо определено. Последният път, когато видях леля ми, тя си търсеше компаньон, който да води кореспонденцията ѝ и да се грижи за канарчето. Мога да се опитам да го уреда при нея.

И с ужасен безрадостен смях Стенли Федърстоунхо Ъкридж взе назаем от мен пет шилинга и се изгуби в нощта.

Следващите няколко дни не видях Ъкридж, но получих новини за него от нашия общ приятел Джордж Тапър, когото срещнах да крачи важно в приповдигнато настроение из Уайтхол.

– Слушай – каза Джордж Тапър без всякакво предисловие. Беше леко замаян и безкрайно ентузиизиран. – Назначиха ме за заместник-министър.

Стиснах ръката му. Бих го потупал по гърба, но човек не потупва по гърба държавните служители от Външно министерство в Уайтхол посред бял ден, дори да е ходил заедно с тях на училище.

– Поздравления – казах аз. – Няма друг, когото с по-голяма радост бих приветствал на поста заместник-министър. Чух нещо подобно от Ъкридж.

– О, да, спомням си, че му казах, че има възможност да ме назначат. Добрият стар Ъкридж! Срещнах го преди малко и му съобщих новината. Много се зарадва.

– Колко ти изкръпка?

– Ъ? О, само пет лири. До събота. Дотогава очаква да се сдобие с доста пари.

– Да помниш случай, когато Ъкридж не е очаквал да се сдобие в най-скоро време с много пари?

– Искам двамата с Ъкридж да дойдете и да вечерята с мен, за да го отпразнуваме. Какво ще кажеш за сряда?

– Чудесно.

– Е, тогава в седем и половина в Риджънт грил. Ще кажеш ли на Ъкридж?

– Не знам къде е. Не съм го виждал близо седмица. Той каза ли ти къде се подвизава?

– На някакво място в Барнс. Как се казваше?

– „Уайтхарт“?

– Точно така.

– Кажи ми – попитах го аз, – как ти се стори? Радостен?

– Много. Защо?

– Последния път, когато го видях, мислеше да зареже всичко. Беше претърпял неуспех.

Веднага след като обядвах, поех към „Уайтхарт“. Фактът, че Ъкридж все още се намираще в този хотел и си беше възвърнал обичайния слънчев поглед към живота очевидно показваше, че облаците, надвиснали над бъдещето на мистър Билсън, се бяха разсеяли и че той все още се боксираше. Че това е така, ми стана ясно веднага щом пристигнах. След като попитах за моя стар приятел, аз бях насочен към една от стаите на горния етаж, откъдето се разнасяха странни приглушени звуци от блъскане. Когато отворих вратата, установих, че източник на необичайния шум е мистър Билсън. Облечен в спортен панталон и фланелка, той съсредоточено блъскаше голям кожен предмет, който висеше от дървена платформа. Мениджърът му, седнал върху сандък от сапун в ъгъла, беше вперил в него любящ поглед, изпълнен със собственическо чувство.

– Здравсти, стари друже! – каза Ъкридж и стана, когато влязох. – Радвам се да те видя.

Моята поява не беше накарала мистър Билсън да преустанови заниманието си. Шумът от ударите по крушата беше толкова силен, че правеше разговора невъзможен. Ние се пренесохме в тихото убежище на бара на долния етаж, където уведомих Ъкридж за поканата на заместник-министъра.

– Ще дойда – каза Ъкридж. – Едно нещо му е хубавото на добрия стар Билсън – можеш да си сигурен, че няма да спре да тренира, ако го оставиш известно време сам. И, разбира се, той си дава сметка, че това е голямо нещо. То ще го прослави.

– Значи леля ти смята да го наеме?

– Леля ми? За какво, по дяволите, говориш? Я ела на себе си, момко.

– Когато си тръгна от квартирата ми, каза, че ще се опиташ да му намериш работа – да се грижи за канарчето на леля ти.

– О, тогава доста ми беше накипяло. Край с тази история. Поприказвах си сериозно с бедната откачалка и вече гледа сериозно на нещата. И е длъжен, дявол да го вземе, с такава прекрасна възможност пред него.

– Каква например?

– Предстои ни нещо голямо, момко, нещо дяволски голямо.

– Надявам се, че другият тип е ерген. Кой е той?

– Тод Бингъм.

– Тод Бингъм? – разрових се из паметта си аз. – Имаш предвид шампиона в средна категория?

– Точно него.

– Нали не очакваш да повярвам, че вече си уредил среща с шампион?

– Това няма да бъде точно среща. Значи, ето за какво става дума. Тод Бингъм обикаля из залите на Ийст Енд и предлага двеста лири на всеки, който издържи четири рунда с него. Рекламна история. Добрият стар Билсън ще се развихри в Шордич Импайър идната събота.

– Смяташ ли, че ще може да издържи четири рунда?

– Да издържи четири рунда! – извика Ъкридж. – Ами че той може да издържи четири рунда срещу противник, въоръжен с тежка картечница и няколко трънокопа. Тези пари са ни в кърпа вързани, момко. А приключим ли с тази история, няма да има боксова зала в Англия, която да не пожелае да се боксираме в нея. Нямам нищо против да ти кажа под секрет, стари друже, че до една година очаквам да прибирам стотици лири седмично. Ще овършеем първо тук, знаеш, а после ще се прехвърлим в Америка и ще направим огромно състояние. Дявол да го вземе. Няма да знам как да си харча парите!

– Защо не си купиш един-два чифта чорапи? Моите вече са на привършване.

– Хайде сега, момко – укорително каза Ъкридж, – трябва ли да се дърлим? Нима сега е моментът да навираш противните си чорапи в лицето на стария си приятел? Бих искал да видя у теб по-широк мироглед.

В сряда се появи в Риджънт грил с десетина минути закъснение за вечерята, на която бях поканен от Джордж Тапър и гледката на самия

Джордж, застанал гологлав на входа откъм Пикадили ме изпълни с угризения. Джордж беше най-свестният тип на света, но атмосферата във Външно министерство беше увеличила склонността му към известна дребнавост, която проявяваше още от детските си години, и той се разстройваше, ако делата му не вървяха точно по график. Мисълта, че моята неточност може да му провали вечерта, ме накара да се завтека към него пълен с извинения.

– О, ето те и теб – каза Джордж Тапър. – Слушай, твърде зле...

– Ужасно съжалявам, Джордж. Часовникът ми...

– Ъкридж! – извика Джордж Тапър и забелязах, че не аз съм причината за неговото притеснение.

– Няма ли да дойде? – попитах аз удивен. Идеята, че Ъкридж може да пропусне безплатно угощение, беше от онези, които можеха да разклатят солидните основи на света.

– Той дойде. И доведе със себе си момиче!

– Момиче!

– В розово, с руса коса.

Замислих се над този въпрос.

– Това е доста странно нещо, дори и за самия Ъкридж – казах аз, – но предполагам, че ще трябва да й поръчаш вечеря.

– Но тук е пълно с хора, които ме познават, а това момиче е толкова... толкова импозантно.

Изпитвах огромно съчувствие към него, но не виждах как може да се измъкне от положението.

– Как мислиш, бих ли могъл да кажа, че внезапно съм се разболял?

– Това няма ли да нарани чувствата на Ъкридж.

– Ще ми достави удоволствие да нараня чувствата на Ъкридж, проклет да е! – с плам заяви Джордж Тапър.

– Но това ще бъде ужасен удар за момичето, което и да е то.

Джордж Тапър въздъхна. Той беше кавалер по природа. Джордж се изпъна, сякаш се приготвяше за страховито изпитание.

– Предполагам, че нищо не мога да направя – каза той. – Хайде, влизай. Оставих ги да пият коктейли във файето.

Джордж не беше сгрешил, описвайки ми добавката на Ъкридж към празненството като импозантна. „Крещяща“ също щеше да бъде подходяща дума. Докато вървеше пред нас по пътеката на дългата зала, хвана ла под ръка Джордж Тапър – тя, изглежда, беше харесала Джордж – имах достагъчно добра възможност да я огледам подробно, от лачените обувки до водопада от златисторуси коси под широкополата дамска

шапка. Тя имаше висок, ясен глас и разказваше на Джордж Тапър доста интимни подробности за стомашното неразположение, което напоследък измъчвало някаква нейна леля. Тя не би могла да бъде по-откровена, дори ако Джордж беше семейният ѝ лекар. Видях как добре оформените му уши започнаха да аленеят, като небе при изгрев слънце.

Може би Ъкридж също забеляза това, защото ми се стори, че бе обзет от леко угризение на съвестта.

– Започвам да си мисля, момко – прошепна той, – че старият Тапи е малко раздразнен, че доведох Флоси с мен. Ако имаш възможност, можеш да му кажеш тихичко, че беше абсолютно наложително.

– Кое е това същество? – попитах аз.

– Разказвах ти за нея. флоси, сервитьорката от „Краун“, в Кенингтън. Годеницата на Билсън.

Аз го изгледах смаяно.

– Да не искаш да ми кажеш, че сам си търсиш бялата, флиртувайки с момичето на Билсън Тупалката?

– Нищо подобно, старче – шокиран възкликна Ъкридж. – Цялата работа е там, че се налага да ѝ поискам една специална услуга – доста странна молба – и сметнах, че не си струва да ѝ я сервирам ей така, на трезва глава. Първо трябва да погълне известно количество шампанско, а моите средства не стигат за шампанско. След вечерята ще я водя в „Алхамбра“. Довечера ще намина при теб и ще ти разкажа.

След това пристъпихме към вечерята, която определено не се нарежда сред най-приятните преживявания в живота ми. Бъдещата мисис Билсън бърбореше мило през цялото време, а Ъкридж ѝ помагаше да поддържа разговора. Съсипаният вид на Джордж Тапър обаче смъкваше силно градуса на пиршеството. От време на време той се взимаше в ръце и се опитваше да изпълнява ролята си на домакин, но през повечето време изглеждаше като смазана хлебарка. Едва когато Ъкридж и неговата придружителка станаха да си вървят, настъпи всеобщо облекчение.

– Е! – заяви Джордж Тапър със сподавен глас, когато двамата се отдалечиха по пътеката между масите.

Аз запалих пура и се отпуснах покорно на стола, за да го изслушам.

Ъкридж пристигна в квартирата ми в полунощ, а очите му блещукаха със странен блясък иззад стъклата на пенснето му. Поведението му беше жизнерадостно.

– Всичко е наред – каза той.

– Радвам се, че мислиш така.

– Обясни ли на Тапи?

– Не ми се отдаде възможност. Той приказва твърде много.

– За мен?

– Да. Той каза всичко, което винаги съм си мислел за теб, само че много, много по-добре, отколкото аз бих могъл да го формулирам.

За миг лицето на Ъкридж помръкна, но после възвърна изражението си на пълнолика месечина.

– Е, добре. Няма какво да се прави. След ден-два ще му мине. Трябваше да го направя, момко. Беше въпрос на живот и смърт. Но всичко е наред. Прочети това.

Взех писмото, което ми подаде. Почеркът беше разкривен.

– Какво е това?

– Прочети го, момко. Мисля, че ще свърши работа.

Аз зачетох.

„Уилбърфорс.“

– Кой, по дяволите, е Уилбърфорс?

– Казах ти, че това е името на Билсън.

– А, да.

Продължих да чета писмото.

„Уилбърфорс,

Вземам писалка в ръка, за да ти кажа, че никога не мога да бъда твоя. Ти несъмнено ще се изненадаш, като чуеш, че обичам друг и по-добър мъж, така че това е невъзможно. Той ме обича и е по-добър човек от теб.

Надявам се, че настоящото ще те завари в добро здраве, както се чувствам и аз в този момент.

Искрено твоя,

Флорънс Бърнс“

– Казах й да го поднесе елегантно – обясни Ъкридж.

– Е, определено се е справила – отвърнах аз, като му подадох писмото. – Съжалявам. Макар че я видях за малко, ми се стори добро момиче... за Билсън. Да знаеш случайно адреса на другия мъж? Защото ще бъде любезно от твоя страна да му изпратиш картичка със съвет да напусне Англия за една-две години.

– Тази седмица може да бъде открит в Шордич Импейър.

– Какво!

– Другият мъж е Год Бингъм.

– Тод Бингъм! – Драматичният характер на ситуацията дълбоко ме развълнува. – Нима искаш да кажеш, че Тод Бингъм е влюбен в момичето на Билсън Тупалката?

– Не. Той изобщо не я е виждал!

– Какво искаш да кажеш?

Ъкридж седна и канапето изскърца под него. Той плесна коляното ми с внезапна и доста неприятна сила.

– Момко – каза Ъкридж. – Всичко ще ти разкажа. Вчера следобед заварих стария Билсън да чете броя на „Дейли Спортсман“. Той, по правило, не си пада по четенето, така че на мен ми стана интересно какво точно е привлякло вниманието му. И знаеш ли какво беше, стари друже?

– Не.

– Беше една статия за Тод Бингъм. Една от онези сантиментални драсканици, които публикуват за боксьорите напоследък, в която се разправя колко добър човек бил в личния си живот и как винаги след всяка среща пращал телеграма на старата си майка и ѝ давал половината печалба. Дявол да го вземе, трябва да има цензура за пресата. Тези глупаци пет пари не дават какво пишат. Предполагам, Том Бингъм няма стара майка, а пък ако има, готов съм да се обзаложа, че пукнат грош не ѝ дава. Този тип Билсън се беше просълзил, когато ми показа статията. Истински сълзи, момко! „Сигур е хубав челяк!“, така каза. Е, как мислиш! Искам да кажа, адски тъпо е, когато човекът, за когото харчиш куп пари и се грижиш за него като бавачка, започва да съчувства на шампиона три дни преди мача с него. Шампион, имай предвид! Достатъчно зле беше, когато се размекна за онзи тип в „Уандърлърнд“, но когато взе да лее сълзи за Тод Бингъм, трябваше да направя нещо. Е, ти ме познаваш. Умът ми сече като дисков трион. Прозрях, че единственият начин да противодействам на тези гибелни драсканици е да го накарам така да се ядоса на Тод Бингъм, че да забрави всичко за старата му майка, затова внезапно си помислих – защо не накарам Флоси да се престори, че Бингъм го е изместил от сърцето ѝ? Е, човек не може да поиска такова нещо от момиче без да подготви предварително почвата, затова я доведох на вечерята на Тапи. Това беше гениален ход, момко. Нищо не е в състояние да размекне нежните създания по-добре от една чудесна вечеря, а не може да се отрече, че старият Тапи се беше постарал. Тя се съгласи в момента, когато я помолих, седна и написа писмото без да ѝ мигне окото. Сигурно си мисли, че това е някаква шега. Тя е веселячка.

– Определено.

– Предполагам, че писмото ще шокира бедния стар Билсън, но пък ще го накара да се развихри в събота вечер, а в неделя сутрин ще бъде на седмото небе от щастие, когато тя му каже, че се е пошегувала, а в джоба му ще има сто лири след победата над Тод Бингъм.

– Струва ми се, ти спомена, че Тод Бингъм предлагал двеста лири.

– Аз ще взема сто – мечтателно каза Ъкридж.

– Единственото слабо място е, че в писмото не се споменава името на другия мъж. Как Билсън ще разбере, че става дума за Тод Бингъм?

– Че как, дявол да го вземе, момко, я си размърдай мозъка! Билсън няма да седи със скръстени ръце и да се прозява, когато получи това писмо. Той ще отпраши право към Кенингтън и ще попита Флоси.

– И тогава тя ще издаде цялата работа.

– Не, няма. Дадох ѝ няколко лири, за да ми обещае, че ще мълчи. А това ми напомня, старче, че останах без достатъчно налични, така че ако е възможно да ми...

– Лека нощ – прекъснах го аз.

– Но, момко...

– И Бог да те пази – твърдо добавих аз.

Шордич Импайър е просторна зала, но когато пристигнах там в събота вечер беше претъпкана до козирката на входната врата. При нормални обстоятелства в събота сигурно винаги има много публика, ала тази вечер фактът, че Тод Бингъм лично ще се появи, беше привлякъл повече хора, отколкото помещението можеше да побере. В замяна на моя шилинг ми беше оказана привилегията да стоя прав до стената най-отзад, позиция, от която не можех да наблюдавам добре представлението.

От редките възможности, които ми се отдаваха, да зърна сцената между главите на моите съседи и от всеобщото вълнение и нетърпение на публиката, разбрах, че не пропускам кой знае колко. Програмата на Шордич Импайър тази седмица се определяше основно от един човек. Посетителите имаха вид на хора, готови да изтърпят предварителните изпълнения като неизбежни пречки, застанали между тях и гвоздеа на програмата. Те бяха дошли да видят Тод Бингъм и не проявяваха никакъв ентузиазъм спрямо нещастните комици, велосипедисти по въже, жонгльори, акробати и певци на тъжни песни, които им се натрапваха в първата част на представлението. Аплодисментите, които се разнесоха при падането на завесата след поредния драматичен скеч, бяха от сърце, тъй като следващият номер в програмата беше този на звездата.

Издад кулисите пристъпи възпълничък мъж с фрак и червена кърпа,

преметната като посланически ешарф през гърдите.

– Дами и господа!

– Млъквай! – изрева публиката.

– Дами и господа!

– Добрият стар Тод! – прозвуча нечий глас. – Млъквай!

– Дами и господа – каза посланикът за трети път. Той притеснено огледа публиката. – С дълбоко съжаление трябва да направя неприятно съобщение. За съжаление, Тод Бингъм не може да се появи пред вас тази вечер.

Тези думи бяха посрещнати от вой, приличен на воя на глутница вълци, лишени от плячката им или на цял амфитеатър римляни при вестта, че запасът от лъвове е привършил. Започнахме да се гледаме един друг, изпълнени с какви ли не догадки. Възможно ли беше това да се случи, или беше твърде невероятно, за да бъде прието?

– Какво му има? – запита дрезгав глас от балкона.

– Ъхъ к'во му има? – повторихме ние, публиката от по-първа ръка на долния етаж.

Посланикът се запромъква неловко с ламото напред към входа за суфльора. Очевидно си даваше сметка, че в никакъв случай не се радва на всеобщо благоразположение.

– Случило му се е помеждие – заяви той, като от вълнение започна да изпуска всички букви „р“. – По пътя насам за нещастие го блъснал камион и той получил доста натътвания и контузии. Искам да обявя, че на негово място ще излезе Пофесо Дивайн, който ще имитира по пекасен начин всевъзможни птички и известни животни. Дами и господа – приключи набързо посланикът, като чевръсто освободи сцената от присъствието си, – благодаря на всички до един.

Завесата се вдигна и на сцената изскочи издокаран индивид с наво-счени мустаци.

– Дами и господа, първата ми имитация ще бъде на добре известен песнопоец, обикновения дрозд. И преди да съм започнал представлението, искам да заявя, че нямам нищо в устата си. Звучите, които издавам...

Аз се измъкнах, като бях последван от две трети от публиката. Зад нас, докато вратите се затваряха, долетя жаловитата песен на обикновения дрозд, която вяло се опитваше да се конкурира с песента на онази много по-голяма и сурова птица, която обитава подобни места за развлечения, където публиката е критична и много докачлива.

Вън, на улицата, групичка младежи от Шордич попиваха всяка дума на един възбуден оратор с износена шапка и омачкани панталони,

ушити за доста по-едър мъж. Той очевидно разказваше някаква вълнуваща история, която изцяло беше приковала вниманието им. През шума на уличното движение долитаха откъслечни думи.

– ... 'начи. След туй му натресе очи идин, 'начи. После се почнаха...

– Разотивайте се, вие там! – прекъсна ги един полицаи. – Хайде, разотивайте се.

Тълпата оредя и се разпръсна. Аз поех надолу по улицата, съпровождан от притежателя на износената шапка. Въпреки че не се бяхме запознали официално, той изглежда ме сметна за подходящ слушател на своя разказ, след което веднага ме използва като ядро за нова публика.

– ... 'начи, идва тоз тип точно когато Тод влиза през задния вход на залата...

– Тод? – попитах аз.

– Тод Бингъм. Идва, 'начи тоз, точно когато влиза през задния вход и вика „Ей!“, пък Тод вика „Ъ?“, и тоз тип вика „Я ги дигни!“, а Тод го пита „К'о да дигна?“, пък типа вика „Ми ръцете“, а пък Тод вика „Кой, аз ли?“ – един такъв изненадан, 'начи. И като почнаха да се млатят право там.

– Но нали Тод Бингъм бил блъснат от камион?

Мъжът с износената шапка ме погледна със смесица от презрение и негодувание, типична за вярващите, когато гледат хората с еретични възгледи.

– Камион! Ни'къв камион ни гу е блъскал. Що си мислиш, чи гу е блъскал камион? Отде-накъде ши гу блъска камион? Нали ти разправам, голям пердах изяде от тоз червенокос тип.

Изведнъж получих просветление.

– Червенокос? – извиках аз.

– Ъхъ.

– Едър мъж?

– Ъхъ.

– И той напердаши Тод Бингъм?

– Здравата гу напердаши. Чак се наложи с такси да съ прибира, Тод. Интересна работа, що чувек като тоз тип, дето може да се бие, не му идва на ъкъла да се качи на сцената и да спичели някоя и друга лира от туй. Тъй де.

От другата страна на улицата една електрическа лампа хвърляше наоколо студените си лъчи. В светлината й крачеше мъж, облечен с жълта мушама. Светлината хвърляше отблясъци по пенснето му и

придаваше ужасяваща бледност на застиналото му в неподвижна маска лице. Това беше Ъкридж, който се оттегляше като Наполеон от Москва.

– И други хора се питат същото – казах аз.

След което поех бързо през улицата, за да предложа, макар и слаба, но все пак някаква утеха. Има моменти, когато човек се нуждае от приятел.

КРАЙ

© 1923 П. Г. Удхаус
© 2005 Тодор Кенов, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Debut of Battling Billson, 1923

Сканиране и разпознаване: Бамбо, 2006

Публикация:

ЪКРИДЖ. 2005. Изд. Кронос, София. Превод: от англ. Тодор Кенов. Формат: 20 см.
Страници: 256. ISBN: 954-8516-97-7

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2158>]